

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістр
зі спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля»
за освітньою програмою професійного спрямування «Економіка, планування та
управління бізнесом»
на тему: **«ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА (НА
ПРИКЛАДІ ПП «ВКК» СОЮЗПОСТАЧАННЯ)»**

Виконавець:

Студентка ФЕУП

Ларіна Тетяна Ігорівна _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Доброва Наталя Василівна _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми кваліфікаційної роботи полягає в необхідності ефективного управління підприємствами в умовах динамічних змін ринку. Сучасний бізнес-середовище характеризується швидким розвитком технологій, глобалізацією, а також зростанням конкуренції. Для того щоб зберігати конкурентні переваги, підприємства повинні мати чітко визначену стратегію розвитку, яка дозволить їм адаптуватися до зовнішніх викликів та використовувати нові можливості. Економічна нестабільність і непередбачувані зміни в економічних умовах, зокрема в умовах війни та відновлення України, також вимагають від підприємств гнучкості та стратегічного бачення. Ефективна стратегія розвитку дозволяє мінімізувати ризики, пов'язані з такими змінами, і допомагає підприємствам зберігати стабільність та забезпечувати зростання в довгостроковій перспективі.

Вивчення і формування такої стратегії на прикладі конкретної компанії ПП «ВКК Союзпостачання» допоможе вирішити важливі проблеми та розробити ефективний план розвитку.

Вивчення питання формування стратегії розвитку підприємства внесли такі українські науковці як: Федюнін С. А. [1], Плевако Н. О. [1], Філоненко М. Ю. [1], Брінь П. В. [2], Голтвянська Ю. В. [2], Вовк О. М. [5], Дудік А. О. [5], Шастун С. В. [6], Довбня С. Б. [7], Папуша І. [7], Старолєтова Т. А. [13], Крайнюченко О. Ф. [13], Грабчук І. [14], Бугайчук В. [14], Аляб'єва В. [14].

Мета кваліфікаційної роботи – теоретичні, методичні та прикладні аспекти економічного обґрунтування формування стратегії розвитку ПП «ВКК Союзпостачання».

Мета кваліфікаційної роботи реалізується через виконання таких завдань:

- 1) визначити сутність стратегічного розвитку підприємства;
- 2) дослідити види стратегічного розвитку підприємства;
- 3) обґрунтувати фактори вибору стратегічного розвитку підприємства;
- 4) дослідити зовнішнє та внутрішнє середовище ПП «ВКК Союзпостачання»;
- 5) провести оцінку фінансового стану підприємства;
- 6) обґрунтувати конкурентні переваги підприємства;
- 7) визначити пріоритетні напрями розробки стратегії розвитку ПП «ВКК Союзпостачання»;
- 8) економічно обґрунтувати програму інноваційного розвитку підприємства;
- 9) розробити прогностичні тенденції розвитку ПП «ВКК Союзпостачання» після запровадження стратегічних заходів.

Об'єкт дослідження – процес формування стратегії розвитку ПП «ВКК Союзпостачання».

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних та прикладних аспектів формування стратегії розвитку ПП «ВКК Союзпостачання».

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та проведення дослідження в роботі використані такі методи дослідження:

- 1) загальнонаукові: аналогія, системний аналіз, формалізація;
- 2) логічної абстракції: аналіз і синтез, індукція та дедукція;
- 3) економіко-статистичного аналізу: складання таблиць та графіків,

групування, класифікації;

4) маркетингові: SWOT-аналіз, спостереження;

5) експертної діагностики: ранжирування, порівняння, оцінювання;

6) розрахунки фінансового стану проводились з використанням програмного продукту «Ексел».

Інформаційна база дослідження: нормативно-законодавчі акти України, наукові публікації, монографічні видання українських і зарубіжних учених, матеріали наукових конференцій і досліджень, дані звітності ПП «ВКК» Союзпостачання», дані Державної служби статистики України та мережі Інтернет.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістр складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань) та 2-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 91 сторінку. Основний зміст викладено на 82 сторінках. Робота містить 15 таблиць, 4 рисунки.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами проведених досліджень опубліковані тези.

Доброва Н. В., Ларіна Т. І. Обґрунтування вибору стратегічного розвитку підприємства. *Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи*: зб. Матеріалів доп. учасн. X Міжнар. наук.-практ. конф. (4-5 жовтня 2024 р.). Одеса: ОНЕУ. 2024. С. 517-519.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні аспекти стратегічного розвитку підприємства»* визначено сутність стратегічного розвитку підприємства, досліджено види стратегічного розвитку підприємства, обґрунтовано фактори вибору стратегічного розвитку підприємства.

У другому розділі *«Дослідження підприємницького середовища функціонування ПП «ВКК «Союзпостачання»* досліджено зовнішнє та внутрішнє середовище ПП «ВКК «Союзпостачання», проведена оцінка фінансового стану підприємства, обґрунтовано конкурентні переваги підприємства.

У третьому розділі *«Економічне обґрунтування стратегії розвитку ПП «ВКК «Союзпостачання»* визначено пріоритетні напрями розробки стратегії розвитку ПП «ВКК «Союзпостачання», економічно обґрунтовано програму інноваційного розвитку підприємства, розроблено прогностичні тенденції розвитку ПП «ВКК «Союзпостачання» після запровадження стратегічних заходів.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки. Основні з яких такі.

1. Сутність управління стратегічним розвитком підприємства полягає в чіткому визначенні стратегічних орієнтирів розвитку, розробці відповідних стратегій, планів та заходів для досягнення поставлених цілей. Стратегічний розвиток – це план дій компанії, який охоплює як довгострокові, так і короткострокові цілі. Вона базується на конкурентних перевагах і містить конкретний набір завдань, виконання яких є ключовим для досягнення цих цілей. До основних етапів стратегічного розвитку підприємства входять: аналіз зовнішнього

та внутрішнього середовища, визначення місії, бачення та стратегічних цілей, розробка стратегій розвитку, реалізація стратегічних планів, контроль та коригування стратегії.

2. Все різноманіття загальних стратегій можна звести до чотирьох основних типів: стратегія зростання (внутрішнє або зовнішнє), стратегія стабілізації, стратегія виживання, стратегія скорочення (відступу). Окрім загальних стратегій існують стратегії підтримки: функціональна, ресурсна, товарна.

До інноваційного стратегічного розвитку входять такі види стратегій: продуктові інновації, процесні інновації, маркетингові інновації, організаційні інновації, моделі бізнесу, технологічні інновації, соціальні інновації, інновації в управлінні, інновації у споживчому досвіді, інновації в постачанні та ланцюгу поставок.

3. До етапів вибору стратегії можна віднести: аналіз зовнішнього середовища, аналіз внутрішнього середовища, формулювання місії та цілей, оцінка поточного стану підприємства, вибір стратегічних альтернатив, оцінка та вибір стратегії, реалізація стратегії, моніторинг та корекція. Основні методи, які використовуються для обґрунтування стратегічних рішень, включають: SWOT-аналіз, PEST-аналіз, метод матриці BCG, матриця GE/McKinsey, аналіз конкурентних сил Портера, метод сценаріїв, аналіз ланцюга цінностей Портера, аналіз точки беззбитковості, аналіз точки беззбитковості, фінансовий аналіз (метод аналізу ROI, NPV, IRR).

4. Аналіз внутрішнього середовища свідчить, що компанія «ВКК «Союзпостачання» спеціалізується на виробництві фільтраційних систем для очищення повітря, спрямованих на задоволення потреб в енергоефективних рішеннях для різних галузей, таких як фармацевтика, мікроелектроніка, комерційні та промислові вентиляційні системи. Асортимент продукції компанії включає фільтри HEPA, ULPA, картриджні та панельні моделі, які розроблені для високого рівня очищення й відповідають міжнародним стандартам якості. «ВКК «Союзпостачання» пропонує конкурентоспроможні ціни та надає індивідуальні консультації для своїх клієнтів, забезпечуючи оптимальні рішення для складних завдань у сфері очищення повітря.

Аналіз зовнішнього середовища свідчить, що головним конкурентом для «ВКК «Союзпостачання» можна вважати компанію ВЕНТС. ВЕНТС має значну частку на ринку вентиляційних систем в Україні і пропонує широкий асортимент продукції, включаючи фільтри та інше обладнання для очищення повітря.

5. Активи ПП «ВКК «Союзпостачання» змінювались протягом аналізованого періоду 2021-2023 рр. Сума джерел активів «ВКК «Союзпостачання» зменшилась на 379,5 тис грн на кінець 2022 року порівняно з кінцем 2021 року, але на кінець 2023 року збільшилась на 3386,9 тис грн і склала 16 120,00 тис грн. Показник Бівера є задовільним тільки у 2023 році – 3,188. За моделлю Альтмана ПП «ВКК «Союзпостачання» знаходиться у зоні фінансового ризику, оскільки протягом аналізованого періоду показник $Z < 1,8$, а також має негативну тенденцію до зменшення, але за багатофакторної моделі оцінки фінансового стану ФСП $> 0,442$, що означає, що ПП «ВКК «Союзпостачання» характеризується стабільним фінансовим станом.

6. На ринку фільтраційних систем в Україні «ВКК «Союзпостачання» стикається з жорсткою конкуренцією з боку таких компаній, як ВЕНТС, ТОВ «Торговий Дім СКБ Технофільтр», AS Filter та Masfilter. ВЕНТС виділяється своєю широкою лінійкою продукції та енергоефективними рішеннями, що робить її основним конкурентом. Інші компанії, як-от СКБ Технофільтр, пропонують спеціалізовані рішення, а AS Filter має міцні зв'язки з міжнародними брендами. Усі конкуренти мають свої унікальні сильні сторони, що підкреслює необхідність «ВКК «Союзпостачання» адаптувати свою продукцію та стратегії для підтримки конкурентоспроможності на ринку. В умовах зростаючого попиту на високоефективні фільтраційні рішення, компанії повинні продовжувати інвестувати в інновації та якість продукції, щоб утримувати свої позиції в галузі. «ВКК «Союзпостачання» має конкурентні переваги, такі як висока якість продукції, кваліфікований персонал та сучасне обладнання, що дозволяє їй підтримувати хорошу репутацію на ринку. Підприємство стикається з викликами, такими як обмежений обсяг виробництва та залежність від постачальників, що може впливати на гнучкість та стабільність бізнесу.

7. Основними напрямками для поліпшення фінансово-економічного стану ПП «ВКК «Союзпостачання» являються наступні інноваційні стратегії: продуктові інновації, а саме розробка фільтрів із вдосконаленими функціями. Створення фільтрів з новими матеріалами та властивостями, такими як антибактеріальні, антикорозійні та з можливістю переробки, що підвищить попит і дасть конкурентні переваги; процесні інновації, а саме цифровізація виробничих процесів та використання IoT. Інтеграція систем для моніторингу й оптимізації робочих процесів, що дозволить отримувати дані в реальному часі, підвищити ефективність та скоротити витрати. Це також допоможе швидко адаптуватися до змін у виробництві та мінімізувати помилки.

8. Після введення інноваційних стратегій розраховані планові показники прибутку, який отримає підприємство у наступні 3 роки. У 2025 році чистий прибуток збільшиться на 47,6% порівняно з 2024 роком. Це дуже сильний приріст, що показує, що нові стратегії (цифровізація та вдосконалення фільтрів) мають великий вплив на фінансові результати. Такий різкий ріст може бути результатом початкового впровадження інновацій, коли ефект від нових технологій і продуктів відчувається швидко. У 2026 році прибуток зріс ще на 36,9% порівняно з попереднім роком.

Для компанії ПП «ВКК «Союзпостачання» впровадження інноваційної стратегії є економічно вигідним. Початкові інвестиції в розмірі 473 100 грн необхідні для реалізації проєкту, що передбачає розвиток нових технологій та продуктів. Очікуваний грошовий потік, що складе 2 800 000 грн за три роки, забезпечує значну віддачу від інвестицій.

Розраховані показники ефективності впровадження інвестицій свідчать, що інноваційна стратегія має високий потенціал для розвитку компанії, сприяючи її фінансовому зростанню та зміцненню конкурентних позицій.

Чиста теперішня вартість (NPV) проєкту становить 2 326 900 грн, що свідчить про економічну вигідність, оскільки сума доходів перевищує витрати.

Індекс прибутковості на рівні 5,92 означає, що кожна витрачена гривня приносить 5,92 грн прибутку, що є показником високої ефективності інвестицій.

Рентабельність інвестицій у розмірі 4,92% вказує на високий рівень доходу від кожної витраченої гривні.

Період окупності проєкту складає всього 6 місяців, що підтверджує швидку віддачу інвестицій і підкреслює низький рівень ризику для компанії.

9. Прогнозні тенденції розвитку ПП «ВКК «Союзпостачання» після запровадження інновацій, таких як цифровізація виробничих процесів, використання IoT для моніторингу і оптимізації процесів, а також розробка фільтрів з вдосконаленими функціями, можна прогнозувати за наступними напрямками: зростання фінансових показників, зниження витрат, покращення конкурентоспроможності, розвиток персоналу та управлінських процесів, довгострокова стійкість і розвиток.

АНОТАЦІЯ

Ларіна Т.І. «Формування стратегії розвитку підприємства (на прикладі ПП «ВКК» Союзпостачання)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «076 «Підприємництво та торгівля» за освітньою програмою професійного спрямування «Економіка, планування та управління бізнесом». Одеський національний економічний університет, м. Одеса, 2024.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес формування стратегії розвитку ПП «ВКК» Союзпостачання».

У роботі розглядається сутність стратегічного розвитку підприємства та види стратегічного розвитку підприємства. Обґрунтовано фактори вибору стратегічного розвитку підприємства та досліджено зовнішнє та внутрішнє середовище ПП «ВКК «Союзпостачання». Проведено оцінку фінансового стану підприємства. Обґрунтовано конкурентні переваги підприємства та визначено пріоритетні напрями розробки стратегії розвитку ПП «ВКК «Союзпостачання». Обґрунтовано програму інноваційного розвитку підприємства та розроблено прогнозні тенденції розвитку ПП «ВКК «Союзпостачання» після запровадження стратегічних заходів.

Ключові слова: стратегія розвитку підприємства, стратегічне управління, динамічні ринкові умови, економічна нестабільність, глобалізація бізнесу, конкурентоспроможність, адаптація до змін, інноваційні стратегії, продуктова інновація, процесна інновація, цифровізація виробничих процесів, Інтернет речей, оцінка фінансового стану, конкурентні переваги, внутрішнє середовище підприємства, зовнішнє середовище підприємства, економічне обґрунтування.

ANNOTATION

Larina T.I. Formation of the company's development strategy (on the example of PE "PCC "Soyuzsupply")

Qualification work for obtaining a master's degree in the specialty "076 "Entrepreneurship and Trade" under the educational program of the professional direction

"Economics, planning and business management". Odesa National University of Economics. Odesa, 2024.

The master's qualification work consists of three sections. The object of the research is the process of forming the development strategy of the PE " PCC " Soyuzsupply".

The work considers the essence of the strategic development of the enterprise and the types of strategic development of the enterprise. The factors of choosing the strategic development of the enterprise were substantiated and the external and internal environment of PE " PCC "Soyuzsupply" was investigated. An assessment of the company's financial condition was carried out. The competitive advantages of the enterprise are substantiated and the priority directions of the development strategy development of PE " PCC "Soyuzsupply" have been determined. The program of innovative development of the enterprise was substantiated and the forecast trends of the development of PE " PCC "Soyuzsupply" were developed after the introduction of strategic measures.

Keywords: enterprise development strategy, strategic management, dynamic market conditions, economic instability, globalization of business, competitiveness, adaptation to changes, innovation strategies, product innovation, process innovation, digitalization of production processes, Internet of Things, assessment of financial condition, competitive advantages, internal environment of the enterprise, external environment of the enterprise, economic justification.